



Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 54/16

2016 m. gegužės 31 d., Liuksemburgas

Generalinės advokatės išvada byloje C-157/15
*Samira Achbita ir Centrum voor gelijkheid van kansen en voor
racismebestrijding / G4S Secure Solutions NV*

Generalinės advokatės J. Kokott nuomone draudimas ryšėti skarą įmonėje yra pateisinamas

Draudimas, grindžiamas bendra įmonės taisykle, pagal kurią draudžiama darbe nešioti matomus politinius, filosofinius ir religinius ženklus, gali būti pateisinamas siekiant vykdyti darbdavio nustatytą teisėtą neutralumo religijos ir įsitikinimų atžvilgiu politiką

Samira Achbita, išpažįstanti islamo religiją, buvo įdarbinta kaip registratorė Belgijos įmonėje G4S *Secure Solutions*, teikiančioje stebėjimo ir apsaugos bei priėmimo paslaugas. Kai išdirbusi trejus metus įmonėje ji pradėjo reikalauti leisti dirbti ryšinti islamišką skarą, ji buvo atleista, nes G4S draudžiama nešioti matomus religinius, politinius ir filosofinius ženklus. Palaikoma Belgijos Lygių galimybių ir kovos su rasizmu centro Belgijos teismuose ji iš G4S reikalavo atlyginti žalą, tačiau pirmosiose dviejose instancijose nesėkmingai. Dabar bylą nagrinėjantis Belgijos *Kassationshof* šiuo atveju Teisingumo Teismo prašo konkretizuoti Sąjungos teisės draudimus diskriminoti dėl religijos ar įsitikinimų.¹

Generalinė advokatė Juliane Kokott šioje savo išvadoje laikosi nuomonės, kad **nėra tiesioginės diskriminacijos** dėl religijos, jei draudimas darbuotojai musulmonei ryšėti musulmonės skarą darbo vietoje grindžiamas bendra įmonės taisykle, pagal kurią draudžiama darbe nešioti matomus politinius, filosofinius ir religinius ženklus, ir nėra grindžiamas stereotipais ar išankstiniu nusistatymu vienos ar kelių konkrečių religijų arba įsitikinimų apskritai atžvilgiu. Tokiu atveju nebuvo mažiau palankaus požiūrio *dėl religijos*.

Nors nagrinėjamas draudimas gali būti **netiesioginė diskriminacija** dėl religijos², **tačiau tai**³ gali būti **pateisinama** siekiant vykdyti darbdavio atitinkamoje įmonėje nustatytą teisėtą⁴ neutralumo religijos ir įsitikinimų atžvilgiu politiką, jei laikomasi proporcingumo principo.

Tokiu kaip šis atveju **proporcingumo vertinimas** yra subtilus reikalas, dėl kurio Teisingumo Teismas nacionalinėms institucijoms – visų pirma nacionaliniams teismams – turėtų suteikti tam tikrą diskreciją, kuria jos galėtų naudotis griežtai laikydamosi Sąjungos teisės nurodymų. (99) Todėl **galiausiai Belgijos kasacinis teismas privalo** šiuo atveju rasti tinkamą pusiausvyrą tarp skirtingų interesų, atsižvelgdamas į visas svarbias konkrečios atvejo aplinkybes, visų pirma religinio ženklo dydį ir išskirtinumą, S. Achbita veiklos pobūdį ir aplinkybes, kuriomis ji vykdo savo veiklą, ir nacionalinį Belgijos savitumą.

Tačiau, J. Kokott nuomone, iš esmės nėra abejonių, kad ginčijamas draudimas yra **tinkamas** įgyvendinti G4S teisėtą tikslą pasiekti neutralumą religijos ir įsitikinimų atžvilgiu. Draudimas yra taip

¹ 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000, p. 16; 2004 m. specialusis vertimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 79). Paprastumo sumetimais toliau kalbama tik apie „diskriminaciją dėl religijos“.

² Realiai dėl tokios taisyklės tam tikrą religiją išpažįstantys arba tam tikrų įsitikinimų asmenys – šiuo atveju darbuotojos musulmonės – iš tikrųjų gali patekti tam tikru atžvilgiu į prastesnę padėtį palyginti su kitais darbuotojai.

³ Kaip įprastas, lemiantis ir teisėtas profesinis reikalavimas, kaip tai suprantama Direktyvos 2000/78/EB 4 straipsnio 1 dalį.

⁴ Šiuo atveju nagrinėjama neutralumo politika neviršija verslo diskrecijos ribų. Tokiu atveju neutralumo politika atrodo beveik būtina, ir ne tik dėl G4S klientų įvairovės, bet ir dėl ypatingo G4S darbuotojų vykdomos veiklos pobūdžio – jie turi nuolatinį tiesioginį kontaktą su pašaliniais asmenimis ir taip formuojamas ne tik pačios G4S, bet ir visų pirma jos klientų atitinkamas viešas įvaizdis.

pat **reikalingas** įmonės politikai įgyvendinti. Procese Teisingumo Teisme nepaaiškėjo, kad būtų mažiau intervencinių, tačiau lygiai taip tinkamų alternatyvų.

Kalbant apie **proporcingumą siaurąja prasme**, J. Kokott nuomone, daug kas patvirtina, kad toks draudimas, koks nagrinėjamas šiuo atveju, pernelyg nepažeidžia teisėtų atitinkamų darbuotojų moterų interesų, todėl laikytinas proporcingu.

Juk religija daugeliui žmonių yra svarbi asmenybės identiteto dalis, ir religijos laisvė yra viena iš demokratinės visuomenės pagrindų.

Nors darbuotojas savo lyties, odos spalvos, etninės kilmės, seksualinės orientacijos, amžiaus ir negalios negali „palikti rūbinėje“ prieš įeidamas į darbdavio patalpas, tačiau tam tikro santūrumo dėl religijos išpažinimo darbe iš jo galima prašyti, nesvarbu, ar tai būtų religijos išpažinimas, religija motyvuota elgsena arba – kaip šiuo atveju – apranga. Kiek santūrumo iš darbuotojo galima reikalauti, priklauso nuo bendro visų svarbių konkretaus atvejo aplinkybių vertinimo.

PASTABA: Generalinio advokato išvada nėra privaloma Teisingumo Teismui. Būdami visiškai nepriklausomi, generaliniai advokatai siūlo Teisingumo Teismui teisinį bylos, už kurią jie atsakingi, išsprendimo būdą. Teisingumo Teismo teisėjai pradeda pasitarimus šioje byloje. Sprendimas bus priimtas vėliau.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas išvados tekstas](#) nuo jos perskaitymo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš išvadų skaitymo posėdžio galima rasti

„[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106